

14 (1994) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1994 Nr. 116

A. TITEL

*Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Roemenië inzake de
bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen, met
Protocol;
Boekarest, 19 april 1994*

**Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden
en de Regering van Roemenië inzake de bevordering en de
wederzijdse bescherming van investeringen**

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en
de Regering van Roemenië,
hierna aangeduid als de Verdragsluitende Partijen,

Geleid door de wens de van oudsher tussen hun landen bestaande
vriendschapsbanden te versterken, de economische betrekkingen tussen
hen uit te breiden en te intensiveren, met name wat investeringen door
de investeerders van de ene Verdragsluitende Partij op het grondgebied
van de andere Verdragsluitende Partij betreft,

In het besef dat overeenstemming omtrent de aan dergelijke investe-
ringen toe te kennen behandeling het kapitaalverkeer en de overdracht
van technologie tussen, alsmede de economische ontwikkeling van de
Verdragsluitende Partijen zal stimuleren, en dat een eerlijke en recht-
vaardige behandeling van investeringen wenselijk is,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Voor de toepassing van dit Verdrag:

a. omvat de term „investeringen”: alle soorten vermogens-
bestanddelen die door investeerders van de ene Verdragsluitende Partij
worden geïnvesteerd in het grondgebied van de andere Verdragsluitende
Partij in overeenstemming met de wetten en voorschriften van laatst-
bedoelde Verdragsluitende Partij, en in het bijzonder, doch niet uitslui-
tend:

- i. roerende en onroerende zaken, alsmede alle andere zakelijke rech-
ten met betrekking tot alle soorten vermogensbestanddelen;
- ii. rechten ontleend aan aandelen, obligaties en andere soorten belan-
gen in ondernemingen en gezamenlijke ondernemingen;
- iii. recht op geld, op andere vermogensbestanddelen of op iedere
prestatie die economische waarde heeft;
- iv. rechten op het gebied van de intellectuele eigendom, technische
werkwijzen, goodwill en know-how;
- v. rechten verleend krachtens het publiekrecht, met inbegrip van
rechten tot het opsporen, exploreren, ontginnen en winnen van
natuurlijke rijkdommen;

b. omvat de term „investeerders” met betrekking tot elk van beide
Verdragsluitende Partijen:

- i. natuurlijke personen die het staatsburgerschap of de nationaliteit van die Verdragsluitende Partij hebben in overeenstemming met haar wetten;
  - ii. rechtspersonen die zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Partij;
  - iii. rechtspersonen die al dan niet rechtstreeks eigendom zijn van of onder toezicht staan van natuurlijke personen zoals omschreven onder i. of van rechtspersonen zoals omschreven onder ii. hierboven;
- c. omvat de term „grondgebied” mede de zeegebieden grenzend aan de kust van de betrokken Staat, voor zover die Staat overeenkomstig het internationale recht soevereine rechten of rechtsmacht in deze gebieden uitoefent.

Artikel 2

Elke Verdragsluitende Partij bevordert, binnen het kader van haar wetten en voorschriften, de economische samenwerking door middel van de bescherming op haar grondgebied van investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij. Met inachtneming van het recht van elke Verdragsluitende Partij de door haar wetten of voorschriften verleende bevoegdheden uit te oefenen, laat elke Verdragsluitende Partij dergelijke investeringen toe.

Artikel 3

1. Elke Verdragsluitende Partij waarborgt een eerlijke en rechtvaardige behandeling van de investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij en belemmert niet, door onredelijke of discriminatoire maatregelen, de werking, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de vervreemding daarvan door deze investeerders. Elke Verdragsluitende Partij kent aan dergelijke investeringen volledige fysieke zekerheid en bescherming toe.

2. Meer in het bijzonder kent elke Verdragsluitende Partij aan dergelijke investeringen een behandeling toe, onder meer ten aanzien van belastingaangelegenheden, die in elk geval niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan investeringen van haar eigen investeerders of aan investeringen van investeerders van een derde Staat, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken investeerder. Belastingaangelegenheden hebben betrekking op belastingen, heffingen, lasten en verminderingen en vrijstellingen van belasting anders dan die welke onder het derde lid vallen.

3. Indien een Verdragsluitende Partij investeerders van een derde Staat bijzondere voordelen heeft toegekend uit hoofde van verdragen tot oprichting van douane-unies, economische unies, monetaire unies of soortgelijke instellingen, dan wel op grond van interim-verdragen die tot

zodanige unies of instellingen leiden, is die Verdragsluitende Partij niet verplicht zodanige voordelen toe te kennen aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij. Evenmin heeft deze behandeling betrekking op voordelen die een van beide Verdragsluitende Partijen aan investeerders van een derde staat toekent uit hoofde van een verdrag tot het vermijden van dubbele belasting of een ander verdrag op basis van wederkerigheid met betrekking tot belastingaangelegenheden.

4. Elke Verdragsluitende Partij komt alle verplichtingen na die zij is aangegaan met betrekking tot de behandeling van investeringen van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij.

5. Indien naast dit Verdrag de wettelijke bepalingen van één van beide Verdragsluitende Partijen of verplichtingen krachtens internationale verdragen die thans tussen de Verdragsluitende Partijen bestaan of op een later tijdstip worden aangegaan een algemene of bijzondere regeling bevatten op grond waarvan investeringen door investeerders van de andere Verdragsluitende Partij aanspraak kunnen maken op een behandeling die gunstiger is dan in dit Verdrag is voorzien, heeft een dergelijke regeling, in zoverre zij gunstiger is, voorrang boven dit Verdrag.

Artikel 4

De Verdragsluitende Partijen waarborgen dat betalingen die verband houden met een investering kunnen worden overgemaakt. De overmakingen geschieden in vrij inwisselbare valuta, zonder beperking of vertraging. Deze overmakingen omvatten in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- a. winsten, interesten, dividenden en andere lopende inkomsten;
- b. gelden nodig
  - i. voor het verwerven van grondstoffen of hulpmaterialen, halffabrikaten of eindprodukten, of
  - ii. om kapitaalgoederen te vervangen ten einde de continuïteit van een investering te waarborgen;
- c. bijkomende gelden nodig voor de ontwikkeling van een investering;
- d. gelden voor de terugbetaling van leningen;
- e. royalty's of honoraria;
- f. inkomsten waarop personen recht hebben;
- g. de opbrengst van de verkoop of liquidatie van de investering;
- h. betalingen gedaan uit hoofde van artikel 6.

Artikel 5

Geen der Verdragsluitende Partijen neemt maatregelen, zoals nationalisatie, onteigening, vordering of andere maatregelen van soortgelijke strekking, waardoor aan investeerders van de andere Verdragsluitende Partij hun investeringen worden ontnomen, tenzij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de maatregelen worden genomen in het algemeen belang en met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang;

b. de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met enige verbintenis die de Verdragssluitende Partij die deze maatregelen neemt, is aangegaan;

c. de maatregelen gaan vergezeld van een billijke schadeloosstelling. Deze schadeloosstelling dient overeen te komen met de redelijke marktwaarde van de desbetreffende investeringen onmiddellijk voordat de maatregelen werden genomen of bekend werden, dient rente te omvatten tegen een gewone commerciële rentevoet tot de datum van betaling en dient, wil zij doeltreffend zijn voor de gerechtigden, zonder vertraging te worden betaald en te kunnen worden overgemaakt naar het door de betrokken gerechtigden aangewezen land en in de valuta van het land waarvan de gerechtigden investeerder zijn of in een door de gerechtigden aanvaarde vrij inwisselbare valuta.

Artikel 6

Aan investeerders van de ene Verdragssluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen op het grondgebied van de andere Verdragssluitende Partij wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand, opstand, oproer of onregeligheden, wordt door de laatstbedoelde Verdragssluitende Partij wat restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke die Verdragssluitende Partij toekent aan haar eigen investeerders of aan investeerders van een derde Staat, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken investeerders.

Artikel 7

Indien de investeringen van een investeerder van de ene Verdragssluitende Partij verzekerd zijn tegen niet-commerciële risico's krachtens een bij wet of voorschrift ingesteld stelsel, wordt de subrogatie van de verzekeraar of de herverzekeraar in de rechten van de bedoelde investeerder ingevolge de voorwaarden van deze verzekering door de andere Verdragssluitende Partij erkend.

Artikel 8

1. Voor het oplossen van geschillen betreffende investeringen tussen een Verdragssluitende Partij en een investeerder van de andere Verdragssluitende Partij wordt overleg gepleegd tussen de betrokken partijen.

2. Indien dit overleg niet binnen drie maanden tot een oplossing leidt, kan de investeerder het geschil, naar eigen keuze, ter beslechting voorleggen aan:

a. de bevoegde rechtbank van de Verdragssluitende Partij op wier grondgebied de investering is gedaan; of

b. het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen (ICSID) dat is ingesteld krachtens het Verdrag inzake de beslechting van investeringsgeschillen tussen Staten en onderdanen van andere Staten van 18 maart 1965, hierna te noemen het Verdrag van Washington; of

c. een scheidsgerecht ad hoc dat, tenzij anders overeengekomen door de partijen bij het geschil, wordt ingesteld krachtens de arbitrageregels van de Commissie inzake Internationaal Handelsrecht van de Verenigde Naties (UNCITRAL).

3. Indien het geschil niet binnen een tijdvak van tien maanden wordt opgelost ingevolge het tweede lid, letter a, kan de investeerder, op voorwaarde dat hij zijn eis bij de rechtbank van de betrokken Verdragsluitende Partij intrekt, het geschil onderwerpen aan arbitrage krachtens het tweede lid, letter b of c.

4. Elke Verdragsluitende Partij stemt hierbij in met onderwerping van een investeringsgeschil aan internationale bemiddeling of arbitrage.

5. De Verdragsluitende Partij die partij is bij het geschil, voert op geen enkel tijdstip tijdens de procedures waarin investeringsgeschillen worden behandeld, als verweer aan haar immuniteit of het feit dat de investeerder een vergoeding heeft ontvangen krachtens een verzekeringsovereenkomst die de geleden schade of het geleden verlies geheel of gedeeltelijk dekt.

6. Een rechtspersoon die investeerder is van de ene Verdragsluitende Partij en die, voordat een dergelijk geschil ontstaat, onder toezicht staat van investeerders van de andere Verdragsluitende Partij, wordt in overeenstemming met artikel 25, tweede lid, letter b, van het Verdrag van Washington voor de toepassing van dat Verdrag behandeld als investeerder van de andere Verdragsluitende Partij.

Artikel 9

De bepalingen van dit Verdrag zijn, vanaf de datum van inwerking-treding daarvan, ook van toepassing op investeringen die voor die datum zijn gedaan. Geschillen die voor de inwerkingtreding van het Verdrag zijn ontstaan, dienen echter te worden beslecht in overeenstemming met de op 27 oktober 1983 tussen de Verdragsluitende Partijen gesloten Overeenkomst inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen.

Artikel 10

Elk der Verdragsluitende Partijen kan aan de andere Partij voorstellen overleg te plegen over een aangelegenheid betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag. De andere Partij neemt dit voorstel welwillend in overweging en biedt passende gelegenheid voor een dergelijk overleg.

Artikel 11

1. Enig geschil tussen de Verdragssluitende Partijen betreffende de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag dat niet binnen een redelijke tijdsspanne langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt, tenzij de Partijen anders zijn overeengekomen, op verzoek van één van beide Partijen voorgelegd aan een uit drie leden samengesteld scheidsgerecht. Elke Partij benoemt één scheidsman en de aldus benoemde scheidsmannen benoemen te zamen een derde scheidsman, die geen onderdaan van een der Partijen is, tot hun voorzitter.

2. Indien één van beide Partijen nalaat haar scheidsman te benoemen en indien zij geen gevolg heeft gegeven aan het verzoek van de andere Partij binnen twee maanden tot deze benoeming over te gaan, kan de laatstbedoelde Partij de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

3. Indien de beide scheidsmannen niet binnen twee maanden na hun benoeming tot overeenstemming kunnen geraken over de keuze van de derde scheidsman, kan elk der Partijen de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

4. Indien in de in het tweede en derde lid van dit artikel bedoelde gevallen de President van het Internationale Gerechtshof verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van één van beide Verdragssluitende Partijen, wordt de Vice-President verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten. Indien de Vice-President verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van één van beide Partijen, wordt het lid van het Gerechtshof dat het hoogst in anciënniteit is, beschikbaar is en geen onderdaan is van één der Partijen, verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten.

5. Het scheidsgerecht doet uitspraak op basis van eerbiediging van het recht, met inbegrip van de bepalingen van dit Verdrag en andere relevante verdragen tussen de Verdragssluitende Partijen, de algemene beginselen van het internationale recht en relevante nationale wetten. Alvoors uitspraak te doen, kan het scheidsgerecht in elke stand van het geding een minnelijke schikking van het geschil aan de Partijen voorstellen. De voorgaande bepalingen doen geen afbreuk aan de bevoegdheid van het scheidsgerecht in het geschil een uitspraak ex aequo et bono te doen, indien de Partijen daarmee instemmen.

6. Tenzij de Partijen anders beslissen, stelt het scheidsgerecht zijn eigen procedureregels vast.

7. Het scheidsgerecht doet zijn uitspraak bij meerderheid van stemmen. Een zodanige uitspraak is onherroepelijk en bindend voor de Partijen.

8. Iedere Verdragssluitende Partij draagt de kosten van de scheidsman die zij heeft benoemd, en van haar vertegenwoordiging in de arbitrage-

procedure. De kosten van de voorzitter en de overige kosten worden in gelijke delen gedragen door de Verdragsluitende Partijen.

Artikel 12

Wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden is dit Verdrag van toepassing op het deel van het Rijk in Europa, de Nederlandse Antillen en Aruba, tenzij anders is bepaald in de in artikel 13, eerste lid, bedoelde mededeling.

Artikel 13

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Verdragsluitende Partijen elkaar schriftelijk hebben medegedeeld dat aan de in hun onderscheiden landen vereiste grondwettelijke procedures is voldaan, en blijft van kracht voor een tijdvak van vijftien jaar.

2. Tenzij ten minste zes maanden voor de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Verdragsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt dit Verdrag telkens stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, waarbij elke Verdragsluitende Partij zich het recht voorbehoudt dit Verdrag te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden voor de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

3. Ten aanzien van investeringen die zijn gedaan voor de datum van beëindiging van dit Verdrag, blijven de voorgaande artikelen van kracht gedurende een tijdvak van vijftien jaar vanaf die datum.

4. Met inachtneming van de in het tweede lid van dit artikel genoemde termijn is de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden gerechtigd de toepassing van dit Verdrag ten aanzien van een deel van het Koninkrijk afzonderlijk te beëindigen.

5. Na de inwerkingtreding van dit Verdrag treedt het in de plaats van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Socialistische Republiek Roemenië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend op 27 oktober 1983, behalve in geval van geschillen zoals bedoeld in artikel 9.

Dit Verdrag treedt alleen in de plaats van de Overeenkomst van 1983 in de betrekkingen tussen Roemenië en de delen van het Koninkrijk der Nederlanden waarop het onderhavige Verdrag overeenkomstig artikel 12 van dit Verdrag van toepassing is.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te BOEKAREST op 19 april 1994 in de Nederlandse, de Roemeense en de Engelse taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden:

(w.g.) P. H. KOOIJMANS

Voor de Regering van Roemenië:

(w.g.) TEODOR MELESCANU

Protocol bij het Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van Roemenië inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen

Bij de ondertekening van het Verdrag inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van Roemenië hebben de ondertekenende vertegenwoordigers overeenstemming bereikt omtrent de onderstaande bepaling die een integrerend deel van het Verdrag vormt:

Ad artikel 4

Onverminderd de vereisten van artikel 4 onderneemt de Regering van Roemenië passende stappen ter verbetering van de doelmatigheid van de procedures voor het overmaken van betalingen die verband houden met investeringen. In elk geval worden investeerders van Nederland op niet minder gunstige wijze behandeld dan investeerders van derde Staten.

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden:

(w.g.) P. H. KOOIJMANS

Voor de Regering van Roemenië:

(w.g.) TEODOR MELESCANU

D. PARLEMENT

Het Verdrag behoeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Verdrag kan worden gebonden.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zullen ingevolge artikel 13, eerste lid, in werking treden op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Verdragsluitende Partijen elkaar schriftelijk hebben medegedeeld dat aan de in hun onderscheiden landen vereiste grondwettelijke procedures is voldaan.

J. GEGEVENS

Van het op 18 maart 1965 te Washington tot stand gekomen Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, naar welk Verdrag in artikel 8 van het onderhavige Verdrag wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1966, 152; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1981, 191.

De Commissie inzake Internationaal Handelsrecht van de Verenigde Naties (UNCITRAL), naar welke Commissie in artikel 8 wordt verwezen, is ingesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 17 december 1966 bij Resolutie 2205 (XXXI).

Van de op 27 oktober 1983 tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Socialistische Republiek Roemenië tot stand gekomen Overeenkomst inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, tot vervanging van welke Overeenkomst de onderhavige Overeenkomst strekt, zijn de Nederlandse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1983, 177; zie ook *Trb.* 1984, 106.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Statuut van het Internationale Gerechtshof – naar het Hof wordt in artikel 11 van het onderhavige Verdrag verwezen – is de tekst geplaatst in *Trb.* 1971, 55 en is de herziene vertaling in het Nederlands geplaatst in *Trb.* 1987, 114.

Uitgegeven de éénendertigste mei 1994.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

P. H. KOOIJMANS